

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.9.2009
KOM(2009) 458 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Udviklingspositiv politikkoherens – politikrammer for en EU-dækkende strategi

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Generelt tilsagn om udviklingspositiv politikkoherens.....	4
3.	EU's tilgang til PDC så vidt	4
4.	Behov for en ny strategi	5
4.1.	Interne politikkers voksende indvirkning på de eksterne relationer	5
4.2.	Voksende ikke-ODA-finansieringsmidler til udviklingslandene.....	6
4.3.	Brug af EU's styrkede PCD-mekanismer og prioritering.....	6
4.4.	Udviklingslandenes perspektiv	6
5.	Politikrammer for en EU-dækkende strategi.....	7
5.1.	Prioritering	7
5.2.	Mod et ODA-plus-koncept.....	10
5.3.	Omsætning af den nye strategi i praksis	10
6.	Konklusion	11

1. INDLEDNING

Den tredje bølge af den økonomiske og finansielle krise har nu nået udviklingslandene og har ramt dem meget hårdere end oprindeligt forventet¹. Udsigterne for andet halvår 2009 og 2010 er dystre. Ifølge prognoserne antages over 50 millioner personer at leve i fattigdom i 2009².

I kølvandet af krisen er man efterhånden nået til den erkendelse, at det ikke er nok blot at genskabe status quo. Det er vigtigt at understøtte udviklingsbistandsindsatsen, men det er ikke nok. I finansiell henseende betyder dette, at den offentlige udviklingsbistand (ODA) skal suppleres med andre finansieringskilder. Hvordan man kan udnytte udviklingspotentielt af denne ekstra finansieringsstrøm afhænger af, hvilken indsats udviklingslandene selv og deres eksterne partnere som f.eks. EU gør for at udforme udviklingsvenlige politikrammer.

Krisen har vist, i hvilken grad de nationale økonomier er blevet indbyrdes afhængige af hinanden, og hvordan nogle politikker – navnlig på det finansielle område – indvirker på andre og udviklingslandene.

Men den finansielle krise er blot ét eksempel. Tætte vekselvirkninger på det økonomiske plan har skabt en situation, hvor næsten alle politiske beslutninger, som træffes i de udviklede lande, har enten direkte eller indirekte konsekvenser for udviklingslandene og deres evne til at bekæmpe fattigdom og realisere Millenniumudviklingsmålene (MDG). I EU-studiepapiret fra 2008 om MDG³ indkredses der tre kategorier af faktorer, som influerer på udviklingen i retning af indfrielse af MDG: udviklingslandenes egen politik, udviklingssamarbejdet og de globale politikrammer, herunder EU-politikker og deres indvirkning på udviklingslandene. Det erkendes, at alle tre kategorier er af lige betydning, men i denne meddelelse fokuseres der på EU-politikker.

Til trods for, at det er klart, hvor vigtig begrebet udviklingspositiv politikkohærens (PDC) er, og den omstændighed, at princippet er knæsat på politisk plan, er det et kompliceret anliggende, og stater kæmper for at implementere det⁴. Der skal sættes mere ind på at omsætte PCD-princippet i praksis⁵.

Med udgangspunkt i EU's to første toårsrapporter om PCD⁶ og opfordringen til at fastlægge en EU-dækkende strategi⁷ diskuteres det i denne meddelelse, hvad EU's tilgang til PCD skal være, og der stilles forslag til Fællesskabet og medlemsstaterne om, hvordan de kan anvende PCD på en mere målrettet, effektiv og strategisk måde.

¹ KOM(2009) 160 endelig af 8.4.2009: "Støtte til udviklingslandene til at håndtere krisen" og SEK (2009) 445/2 af 8.4.2009: "Millennium Development Goals: Impact of the Financial Crisis on Developing Countries".

² "The Global Monitoring Report 2009. A Development Emergency", Verdensbanken, 2009. Se også "The Millennium Development Goals Report", De Forenede Nationer, 2009.

³ "Millennium Development Goals at Midpoint: Where do we stand and where do we need to go", September 2008, François Bourguignon, Agnès Bénassy-Quéré, Stefan Dercon, Antonio Estache, Jan Willem Gunning, Ravi Kanbur, Stephan Klasen, Simon Maxwell, Jean-Philippe Platteau, Amedeo Spadaro. Papir offentliggjort i forbindelse med European Report on Development.

⁴ OECD Policy Brief, december 2008, "Policy Coherence for Development – Lessons Learned".

⁵ F.eks. er OECD's Komité for Udviklingsbistand i gang med at overveje, hvordan den kan uddybe og fremskynde sit arbejde med sigte på at fremme udviklingspositiv politikkohærens. Se refleksionstiltag: "Investing in development – a common cause in a changing world", OECD DAC, 14.5.2009.

⁶ SEK(2007) 1202 af 20.9.2007 og SEK(2009) XXX af xx.xx.2009.

⁷ Rådsdok. 10018/09 af 18.5.2009, Rådets konklusioner (almindelige anliggender og eksterne forbindelser), punkt 15.

2. GENERELT TILSAGN OM UDVIKLINGSPOSITIV POLITIKKOHÆRENS

EU's tilsagn om PCD bygger, hvad angår retsgrundlag, på EF-traktatens artikel 178 og mere generelt på artikel 3, stk. 2, EU-traktaten om sammenhæng mellem alle EU's politikker og eksterne aktiviteter. Lissabontraktaten vil, hvis den ratificeres, give PCD et solidt retsgrundlag⁸.

De **politiske rammer** for PCD blev lagt med meddelelsen om PCD fra april 2005, Rådets efterfølgende konklusioner i maj 2005, den europæiske konsensus om udvikling i december 2005 og Rådets konklusioner om EU PCD-rapporten fra november 2007. PCD-tilsagnene på specifikke områder kommer navnlig til udtryk i Rådets konklusioner om sikkerhed og udvikling og om migration, begge vedtaget i november 2007, samt Rådets konklusioner af maj 2008 som opfølgning på et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene om PCD, klimaændring/energi/biobrændsel, migration og forskning. Foruden disse tolv områder foreligger der også tilsagn vedrørende f.eks. god forvaltningspraksis på skatteområdet, hvor Kommissionen vil arbejde videre på at skabe positive synergier med udviklingsmålene⁹.

3. EU'S TILGANG TIL PCD SÅ VIDT

EU har i de seneste år bestræbt sig stærkt på i højere grad at tage hensyn til PCD. I første omgang har det koncentreret sig om PCD-tilsagn fra 2005. Konkret har der været tale om at lægge sig fast på de specifikke tilsagn på de tolv politikområder¹⁰.

I anden omgang har indsatsen været rettet mod at indfri disse tilsagn, at afpude mekanismerne for fremme af PCD som f.eks. konsekvensanalyser, tværtjenstlig høring og en mere effektiv udnyttelse af resultaterne, særlig på grundlag af et PCD-arbejdsprogram for formandskabet og forudgående indkredsning af de vigtigste blandt Kommissionens planlagte initiativer, som eventuelt kan påvirke udviklingslandene.

Som i den første EU PCD-rapport i 2007 gives der i PCD-rapporten for 2009 en vurdering af fremskridt på de tolv politikområder og tillige med hensyn til de institutionelle mekanismer¹¹. Medlemsstaterne er generelt tilfredse med udviklingen som sådan siden 2007, hvilket kan illustreres med nedenstående graf, som viser EU's præstationer (Fællesskabet og medlemsstaterne)¹².

⁸ Artikel 21, stk. 2, litra d), og stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union angiver i kapitlet om de almindelige bestemmelser for Den Europæiske Unions foranstaltninger udadtil bæredygtig udvikling og udryddelse af fattigdom blandt målene for EU's eksterne aktion og fastsætter, at EU skal tilgodese disse mål, når den udvikler og gennemfører politik på de forskellige områder af den eksterne aktion og de eksterne aspekter af andre politikker. Artikel 208, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde er den nye udgave af artikel 178 om kohærens med næsten samme ordlyd.

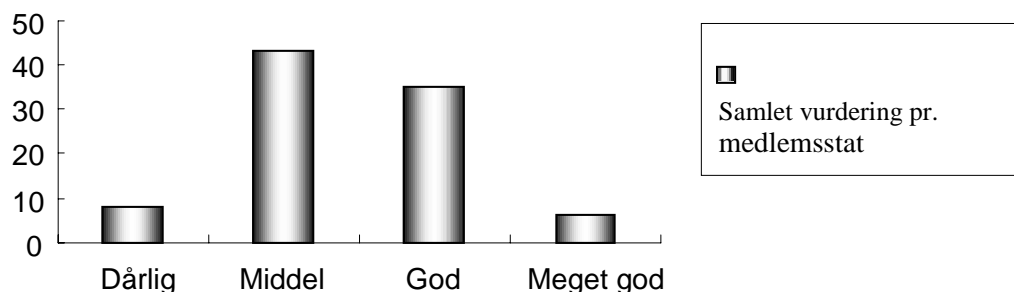
⁹ KOM(2009) 201 af 28.4.2009, meddelelse om fremme af god politik og forvaltning på skatteområdet; KOM(2009) 160 af 8.4.2009, meddelelse om støtte til udviklingslandene til at håndtere krisen.

¹⁰ Handel, miljø, klimaændring, sikkerhed, landbrug, fiskeri, den sociale dimension af globaliseringen, beskæftigelse og anstændige arbejdsvilkår, migration, forskning, informationssamfundet, transport og energi.

¹¹ SEK(2009) XXX af xx.xx.2009, EU-rapport om udviklingspositiv politikkohærens for 2009.

¹² Baseret på medlemsstaternes svar på et specifikt PCD-spørgeskema for 2009, som Kommissionen havde udsendt.

Seneste to års fremskridt I EU's bestræbelser på at fremme og forbedre PCD

Et godt eksempel på positive synergier mellem forskellige politikker er den nylige pakke om klimaændring og energi¹³, som byder på enorme muligheder for produktion og brug af bæredygtigt biobrændsel i udviklingslandene. Forskningspolitik er et andet eksempel, som på afgørende vis har bidraget til udvikling gennem finansiering af forskningsprojekter inden for bl.a. sundhed, fødevarerikkerhed, samfundsvidenskab og humaniora.

Men billedet er dog ikke ganske rosenrødt. Problemer på nationalt plan smitter ofte af på EU-plan og forstærker somme tider hinanden. Medlemsstaterne fremhæver politisk vilje og prioriteringen af international fattigdomsbekæmpelse som helt afgørende for fremskridt med PCD. Afvigende interesser kan gøre det svært til tider at sikre konsekvente holdninger, og EU's præstationer varierer betydeligt fra det ene politikområde til det andet¹⁴.

4. BEHOV FOR EN NY STRATEGI

De aftalte tilsagn i 2005 har dannet et nyttigt grundlag for EU's PCD-arbejde hidtil. Men nye udviklinger gør, at vi må genoverveje vores tilgang til PCD.

4.1. Interne politikkers voksende indvirkning på de eksterne relationer

PCD-begrebet blev bragt på bane på et tidspunkt, hvor EU's forbindelser med udviklingslandene i hovedsagen drejede sig om udviklingssamarbejde og handel, og andre politikker havde bivirkninger for udviklingslandene, som underminerede deres udviklingsbestræbelser.

Situationen er nu en anden. På grund af et nærmere samvirke og den fortsatte intensivering af globaliseringen er bivirkningerne af andre EU-politikker for udviklingslandene blevet mere systematisk mærkbare. Der er talrige eksempler herpå, fra forordninger inden for miljø eller forbrugerbeskyttelse til beslutninger vedrørende migration eller sikkerhed.

¹³ Se pressemeddelelse IP/08/1998 af 17.12.2008 fra EF. Yderligere oplysninger: http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm.

¹⁴ Se SEK(2009) XXX af xx.xx.2009, EU-rapport om udviklingspositiv politikkoherens for 2009.

Efterhånden som skillelinjen mellem eksterne og interne politikker udviskes, somme tider i en sådan grad, at den mister sin empiriske beviselighed og politiske værdi, vil der mere systematisk skulle tages hensyn til PCD-behovene.

4.2. Voksende ikke-ODA-finansieringsmidler til udviklingslandene

At EU-politikkerne i stigende grad indvirker på udviklingslandene ser man i den voksende strøm til udviklingslandene af ikke-ODA-finansieringsmidler. Denne type finansieringsstrøm til udviklingslandene fra både offentlige og private kilder er vokset betydeligt i de senere år, også til Afrika.

Deres indvirkning på udviklingen afhænger i første række af politikrammernes kvalitet, og i hvilken grad de er befordrende for udvikling. Det er derfor af største betydning, at der gøres en indsats for at forbedre sammenhængen mellem politikker og udviklingsmålsætninger.

Den aktuelle krise har bragt denne tendens til ophør og endog vendt den, og det viser, hvor vigtige disse finansieringskilder har været. På baggrund af denne udvikling fremhæver Rådet i sine konklusioner om krisen, at det er vigtigt at mobilisere alle mulige finansieringskilder til udvikling¹⁵, idet der specielt lægges vægt på udviklingsorienteret støtte til områder som forskning og teknologi, fred og sikkerhed, migration, vedvarende energikilder og klimaændring. Rådet mener, at for at disse finansieringsstrømme kan fremhjelpe udviklingen, er det vigtigt, at de rette politikammer er til stede, og det foreslår, at EU opstiller en EU-dækkende strategi, som skal omfatte alle instrumenter og processer og tilgodese PCD¹⁶.

4.3. Brug af EU's styrkede PCD-mekanismer og prioritering

Oplysning om fremskridt på de tolv politikområder har gjort, at man er blevet mere opmærksom på PCD. EU har således kunnet udvikle de nødvendige instrumenter og ekspertise til at fremme PCD. EU er nu i stand til at indtage en mere proaktiv og fokuseret holdning til PCD. OECD's DAC foreslår i sin undersøgelse af EU's udviklingspolitik i 2007, at dagsordenen for politikkohærenstilsagn revideres for at sikre, at man er opmærksom på prioriterede områder, og at der afsættes midler hertil¹⁷. Østrig og Sverige er allerede gået i gang og har udvalgt prioriterede områder for PCD¹⁸.

4.4. Udviklingslandenes perspektiv

Der er stigende interesse blandt udviklingslandene i bredere EU-politikker, hvilket kom til udtryk i en anmodning for nylig om formelle konsultationer om PCD-spørgsmål som omhandlet i Cotonou-aftalens artikel 12¹⁹. Begge parter har desuden anført politikkohærens som et spørgsmål, der skal tages op ved revisionen af Cotonou-aftalen i 2010.

EU har gjort meget for i sine initiativer i højere grad at støtte udviklingsmål, men udviklingslandenes rolle i processen har været begrænset. Nogle lande har manifesteret sig medens andre – sædvanligvis de fattigste – har haft større problemer hermed på grund af kapacitetsbegrænsninger.

¹⁵ Rådsk. 10018/09 af 18.5.2009, Rådets konklusioner om støtte til udviklingslandene til at håndtere krisen, punkt 15.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Development Assistance (DAC) Peer Review of the European Community, OECD (2007), s. 35.

¹⁸ SEK(2009) XXX af xx.xx.2009, EU-rapport om udviklingspositiv politikkohærens for 2009.

¹⁹ Idem.

Kommissionens reviderede retningslinjer for konsekvensanalyse fremhæver, hvor vigtigt det er at sikre, at interessenterne i udviklingslandene informeres om kommende initiativer, som er af relevans for dem, og inddrages aktivt i høringsprocessen²⁰.

5. POLITIKRAMMER FOR EN EU-DÆKKENDE STRATEGI

På baggrund af det ovenfor anførte er tiden nu inde til, at EU lægger en mere systematisk og partnerskabsorienteret strategi for PCD. EU bør naturligvis fortsat tilgodese udviklingsmål i alle politikker, som påvirker udviklingslandene og tage alle virkemidler i brug, som er bestemt til at styrke og fremme PCD. Det politiske fokus bør dog være på enkelte nøgleprioriteter.

Til at følge op på Rådets konklusioner om bistand til udviklingslandene til at håndtere den finansielle krise og på drøftelserne i G8 og OECD bør EU arbejde med PCD som led i en EU-dækkende strategi at fastlægge politikrammer til bedre at styre andre politikker og ikke-ODA-finansieringsmidler mod udviklingsmål. Der er mere end nogensinde før i den globale kontekst behov for at understøtte udviklingspolitikken med politiktiltag på andre områder, som indvirker på udviklingsresultaterne²¹. EU vil samtidig benytte sine ODA-ressourcer til at mobilisere ikke-ODA-finansieringsmidler, f.eks. ved at styrke kapaciteten i udviklingslandene inden for forskning eller fiskeri²².

Der skal drages en lære af tidligere erfaringer på tre områder, som der skal tages hensyn til, når PCD tilpasses de skiftende politiske realiteter. EU vil for det første for bedre at kunne implementere sin strategi skulle fokusere på enkelte PCD-prioriteter og proaktivt tage udviklingsmål med i betragtningerne, når det udformer sine udvalgte initiativer. EU vil for det andet skulle gøre mere for at tilvejebringe ikke-ODA-ressourcer og bedre udnytte potentielt af disse offentlige og private finansieringsmidler til udvikling. For det tredje bør EU styrke sin dialog med udviklingslandene om PCD-spørgsmål.

Med henblik herpå vil Kommissionen i nært samarbejde med medlemsstaterne udarbejde et PCD-arbejdsprogram indeholdende prioriteter og en skitse af, hvordan EU med alle sine virkemidler og processer bidrager til at realisere udviklingsmålene. Målet med arbejdsprogrammet skal være at skabe en politisk dynamik, fastslå, hvilke finansielle midler der er nødvendige til PCD-prioriteterne, og hjælpe til at fastlægge præcise mål.

5.1. Prioritering

PCD-arbejdsprogrammet skal fokusere på enkelte prioriteter, som indkredses i fællesskab af Kommissionen og medlemsstaterne.

Til udvælgelsen af prioriteter kan der anvendes fire kriterier. Udgangspunktet skal være EU-dagsordenen, for så vidt som PCD drejer sig om at minimere de negative virkninger af EU's politiske beslutninger og lovgivningsinitiativer for udviklingslandene og om at forbedre deres sammenkobling med udviklingsmål. Prioriteterne skal naturligvis være af betydning for udviklingslandene og relevante for indfrielsen af Millenniumudviklingsmålene. Samtidig skal disse initiativer byde på tilstrækkelige konkrete muligheder for at fremme udviklingen og bidrage til en udviklingsorienteret politik eller lovgivning. Endelig skal prioriteterne knyttes sammen med en langsigtet dagsorden. Det er vigtigt, fordi erfaringerne har vist, at en

²⁰ SEK(2009) 92 af 15.1.2009. Se nærmere om EFs konsekvensanalyser: http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

²¹ Se "Investing in development – a common cause in a changing world", OECD DAC, 14.5.2009.

²² SEK(2008) 434 af 9.4.2008 – Udviklingsvenlig politikkoherens - klimaændring/energi/biobrændsel, migration og forskning.

forbedring af politikkers sammenhæng med udviklingsmål både er tids- og arbejdskrævende begyndende med identificering af eventuelle virkninger for udviklingslandene, koordination af EU-bestræbelser og skabelse af den nødvendige politiske dynamik. Alt dette tager tid og vil give langt de bedste resultater, hvis der ligger en langfristet dagsorden til grund.

PCD-prioriteterne bør:

- figurere højt oppe på EU's dagsorden
- være af betydning for udviklingslandene og indfrielsen af Millenniumudviklingsmålene
- byde på konkrete muligheder for indarbejdelse af udviklingsmål
- være knyttet til en langsigtet dagsorden.

Forslag til prioriteter

Baseret på EU's PCD-rapport for 2009 og den internationale debat om globale offentlige goder er følgende emner (som alle har mærkbare virkninger for Millenniumudviklingsmålene) blevet indkredset som grundlag for drøftelser med medlemsstaterne:

- bekæmpe klimaændringer: hensyn til udviklingsaspektet af EU-politikker
- sikre den globale fødevarer sikkerhed: hensyn til den internationale dimension, herunder udviklingslandes behov, i EU-politikker
- sikre migrations udviklingspositive virkninger
- udforske muligheder for at udnytte intellektuelle ejendomsrettigheder til udvikling
- fremme sikkerhed og fred af udviklingshensyn.

Forhandlingerne i 2009 inden for rammerne af FN's rammekonvention om klimaændring med henblik på situationen efter 2012 er en kritisk milepæl i bekæmpelse af **klimaændring** og fremme af synergier med udviklingssamarbejdet med virkemidler, som kan bøde på sårbarhed over for klimaændring og hjælpe til tilpasning hertil, opstilling af lavemissionsstrategier og udnyttelse af andre skadesbegrænsningsmuligheder. I denne forbindelse kunne man f.eks. i) søge bedre at udnytte de muligheder, som Verdensfonden for Energieffektivitet og Vedvarende Energi (GEEREF), som fremmer investeringer i vedvarende og rene energikilder, byder på, ii) gøre en indsats på globalt EU-plan for at indarbejde anliggender og foranstaltninger i forbindelse med konsekvenserne af klimaændring, sårbarhed over for klimaændring og tilpasning hertil i alle eksisterende samarbejdsinstrumenter, iii) fremme politikdialogen og konkrete foranstaltninger inden for rammerne af den globale klimaalliance, og iv) sammen med de mest udsatte udviklingslande nå til et fælles syn på problemerne og samtidig understrege den uomgængelige sammenhæng i vore initiativer på området klimaændring, energi og udvikling. De økonomiske muligheder, som en bæredygtig økologisering af økonomierne i de udviklede lande, vækstøkonomierne og udviklingslandene giver, burde bidrage til, hvis de fordeles ligeligt mellem alle, at realisere målet med begrænsning af klimaændring og bekæmpelse af fattigdom på basis af en række komplementære og sammenhængende politikker og initiativer. Et sådant fælles syn på bæredygtig udvikling vil kunne hjælpe til at sikre ambitiøse og innoverende forpligtelser, som alle deltagende parter i forhandlingerne om ordningen efter 2012 inden for rammerne af FN's rammekonvention om klimaændring kan tilslutte sig.

Global fødevarer sikkerhed var et tilbagevendende spørgsmål i 2007/2008 og forventes at forblive højt oppe på den europæiske og internationale politiske dagsorden i den nærmere fremtid i betragtning af den aktuelle udvikling på landbrugsmarkedet, klimaændring og dermed forbundne tiltag, befolkningsudviklingen i udviklingslandene, ændring i

forbrugsmønstret i vækstøkonomierne og i sidste ende begrænsninger med hensyn til ny opdyrkelig jord, særlig i Afrika syd for Sahara. For at kunne brødføde verdens voksende befolkning vil fødevarereproduktionen skulle fordobles inden 2050²³. Det forudsætter større effektivitet i landbruget, særlig i udviklingslandene, men med bæredygtige produktionsmetoder. EU vil skulle fortsætte med at tage højde for morgendagens realiteter såvel som udviklingslandenes behov og problemer i deres indenlandske politikker, herunder for landbrug, handel, klimaændring og forskning. EU vil desuden indgå i en dialog med udviklingslandene om hensigtsmæssigheden af regionale landbrugspolitikker baseret på erfaringerne med den fælles landbrugspolitik for efterhånden at sikre fødevarerikkerhed på regionalt og subregionalt plan.

Migration og mobilitet kan under forudsætning af ordentlig styring hjælpe til at mindske fattigdom i udviklingslandene og således bidrage direkte eller indirekte til at realisere Millenniumudviklingsmålene og øge kapaciteten i alle lande. Under de nuværende omstændigheder med global økonomisk og finansiel krise er det meget vigtigt, at EU's langsigtede engagement med hensyn til åbenhed fastholdes for således at kunne imødekomme de økonomiske systemers behov og tage højde for befolkningsudviklingen i et bredere globalt perspektiv. Igennem hele PCD-processen søger EU som led i den samlede migrationsstrategi at udnytte de positive sider af migration til gensidig fordel for EU og dets partnerlande. Den virkelige politiske udfordring i de kommende år er fortsat, om EU og dets medlemsstater er i stand til og rede til at tilbyde statsborgere fra udviklingslande, som ønsker at uddanne sig eller søger lovlig beskæftigelse i EU, virkelige migrations- og mobilitetsmuligheder. På det praktiske plan er der allerede sket noget, og det skal fortsætte, særlig hvad angår pengeoverførsler, øget mobilitet og tættere forbindelser med diasporaorganisationer. Men vi må videre med andre punkter på dagsordenen, f.eks. arbejdskraftmigration og hjerneflugt som på eksempelvis sundhedsområdet resulterer i en alvorlig mangel på sundhedsarbejdere i mange udviklingslande. Nye emner, som f.eks. klimaændrings indvirkning på migration, kunne udforskes yderligere.

Beskyttelse og håndhævelse af **intellektuelle ejendomsrettigheder** er af grundlæggende betydning for fremme af teknologisk innovation og teknologioverførsel og –udbredelse. Intellektuel ejendom kan være et vigtigt redskab i social og økonomisk udvikling i udviklingslandene og kan indvirke på alle dimensioner af bæredygtig udvikling – økonomisk, miljømæssig og social – og ligeledes stimulere kreativitet og innovation, handelslettelse, investering og konkurrenceevne, folkesundhed og fødevarerikkerhed, beskyttelse og udnyttelse af traditionel viden og biodiversitet.

TRIPs-aftalen indeholder bestemmelser om beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder blandt WTO-medlemmerne, også om fremme af og tilskyndelse af teknologioverførsel til at skabe et solidt og varigt teknologigrundlag i de mindst udviklede lande. EF forsvarede fortsat sin stilling i første række i den internationale debat om intellektuelle ejendomsrettigheder i f.eks. WTO og WIPO (Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret). Som eksempel kan nævnes ratificeringen af ændringen til TRIPs for at forbedre adgangen til patenterede lægemidler som en reaktion på særlige folkesundhedsproblemer, og opbakning af forslag, som kan hjælpe oprindelige folk med at udnytte og få fordel af deres traditionelle viden og genetiske ressourcer eller gøre brug af geografiske betegnelser. Den globale strategi og handlingsplan vedrørende innovation, intellektuel ejendomsret og folkesundhed, som verdenssundhedsforsamlingen vedtog i maj 2008, er også et vigtigt bidrag til udviklingsmålene, da den sigter mod at forbedre adgangen til lægemidler og tackle oversete sygdomme.

²³ FAO, FAO Newsroom, 4.2.2009, <http://www.fao.org/news/story/en/item/9962/icode/>.

PCD-udfordringen er, at intellektuelle ejendomsrettigheder skal yde det størst mulige bidrag til at fremme velstand i udviklingslandene, særlig de mindst udviklede blandt dem. Der er f.eks. store muligheder for disse lande for bedre at bruge lovgivningen vedrørende intellektuel ejendomsret til fordel for deres lokale rettighedsindehavere. Det vil skabe et mere attraktivt investeringsklima og sikre udbredelse og brug af information, som offentliggøres gennem de forskellige IPR-systemer.

EF agter mere aktivt at udforske de forskellige områder, hvor intellektuel ejendomsret har relevans for udvikling, at se nærmere på, hvordan intellektuel ejendomsret bedre kan bruges til at fremme udvikling og mere generelt at styrke intellektuel ejendomsrets bidrag til udvikling.

Rådet, medlemsstaterne og Kommissionen har gjort gode fremskridt med at styrke **sammenhængen mellem sikkerhed og udvikling**²⁴. For at udvide indsatsen i denne forbindelse er der indkredset fire nøgleområder: strategisk planlægning, reform af sikkerhedssektoren, partnerskab med regionale og subregionale organisationer samt forbindelsen mellem humanitær bistand og sikkerhed. Det burde føre til en bedre koordination mellem de forskellige EU-aktører og afføde effektive mandater til operationer som f.eks. de militære aspekter af fredsbevarelsesinitiativer, ledsageforanstaltninger med berøring til politiet og civilsamfundet samt bredere stabilitetsskabende tiltag. En sådan alsidig fredskonsolidering vil kunne bidrage til at skabe det nødvendige grundlag for realisering af Millenniumudviklingsmålene.

5.2. Mod et ODA-plus-koncept

Ikke-ODA finansielle ressourcer er af betydning for udvikling, men nyttevirkningen heraf i udviklingslandene afhænger af, hvilke politikrammer der findes. PCD-arbejdsprogrammet skal udgøre politikrammen for udnyttelsen af strømmen af ikke-ODA-finansieringsmidler til udvikling og øge udviklingsværdien både på fællesskabs- og medlemsstatsplan. Det skal dog bemærkes, at strømmen af disse ikke-ODA-ressourcer til udviklingslandene i flere tilfælde i vid udstrækning afhænger af initiativer fra privatpersoners eller virksomheders side. Det gælder f.eks. investeringer, pengeoverførsler og teknologioverførsel. Myndighederne i både udviklede lande og udviklingslande bør derfor føre en politik, der kan fremme og støtte udviklingen, med dertil hørende lovgivningsrammer.

PCD-arbejdsprogrammet skal være et orienteringsgrundlag for et ODA-plus koncept og for mobilisering og identificering af finansieringskilder, som bidrager til bæredygtig udvikling og globale offentlige goder, men som ikke har karakter af ODA.

Det skal også danne grundlag for diskussioner om EU's næste finansielle ramme, særlig hvad angår strukturen i de finansieringsmidler, som går til tredjelande, og finansieringsmidlerne til udviklingslandene fra finansieringsinstrumenter for interne politikker.

5.3. Omsætning af den nye strategi i praksis

Et mere proaktivt engagement/organisatoriske anliggender

Med henblik på at realisere PCD-prioriteterne som omhandlet i PCD-arbejdsprogrammet vil medlemsstaterne og Kommissionen benytte alle eksisterende virkemidler, herunder tværtjenstlig høring, konsekvensanalyser og tværtjenstlige grupper, til at tilvejebringe den nødvendige viden og finde frem til politiske løsningsforslag.

²⁴ SEK(2009) XXX af xx.xx.2009, EU-rapport om udviklingspositiv politikkoherens for 2009, kapitlet om sikkerhed.

Dette arbejde skal suppleres af formandskabet og Rådet med fælles møder på både minister- og arbejdsgruppeplan.

Toårsrapporten om PCD skal fokusere på prioriteterne.

Mere partnerskab

Udviklingslandene interesserer sig i stigende grad for den bredere EU-dagsorden. EU vil udnytte denne interesse og høre udviklingslandene om PCD-prioriteter for at vurdere, hvilken indvirkning EU-politikker kan have på deres evne til at opfylde Millenniumudviklingsmålene. Retningslinjerne for konsekvensanalyser indeholder allerede bestemmelser om høring af repræsentanter for udviklingslandene, og Kommissionen vil være særlig opmærksom på at føre en dialog med udviklingslandene om prioriterede PCD-anliggender.

6. KONKLUSION

Bistand spiller en central rolle i udviklingslandenes bestræbelser på at mindske fattigdom og realisere Millenniumudviklingsmålene. Men det er ikke nok i sig selv. EU kan ved at angribe en række vigtige globale problemer gøre meget mere for at øge de positive virkninger for udviklingen af sine egne politiske valg på andre politikområder. Udnyttelse af potentielt i udviklingshenseende af andre finansieringsressourcer end ODA kan desuden være en yderst effektiv tilgang. *'We need to narrow the target and broaden the instruments'*²⁵.

²⁵ Paul Collier, "The Bottom Billion", Oxford University Press 2007, s. 192.